

תוספת שבת

OCTOBER 22, 2023
YU TORAH MITZION KOLLEL
פי לך לך תשפ"ד

(1) גמי ר"ה ט.

מנ"ל נפקא ליה מדרתניא⁷ ועניתם את
 נפשותיכם בתשעה יכול בתשעה תלמוד
 לומר בערב אי בערב יכול משתחשך ת"ל
 בתשעה הא כיצד המתחיל ומתענה מבעוד
 יום מלמד שמוסיפין מחול על קדש אין לי
 אלא בכניסתו וביציאתו מנין ת"ל מערב
 עד ערב אין לי אלא יוה"כ שבתות מנין ת"ל
 תשבתו ימים טובים מנין ת"ל שבתכם הא
 כיצד כל מקום שיש בו שבות מוסיפין
 מחול על קדש ור"ע האי ועניתם את

(2) תוספות כתובות מז.

הויא בנערות מדנסקלה על זנות בית אביה ונ"ע אמאי לא גמרינן קידושין מחופה: דמסר לה בשבתות וי"ט. אע"ג דאמר צמו"ק (דף
 ט: ושם) ושמת בחגך ולא באשתך דאין נושאין נשים בחולו של מועד משום דאין מערבין שמחה בשמחה ודרשה גמורה היא כדאמר
 בחגיגה (דף ט: ושם) דהוי מדאורייתא איכא למימר דהכא איירי שעה אחת לפני יו"ט שהוא כיו"ט לענין מלאכה דתוספת דאורייתא ובטילה
 באותה שעה מן המלאכה א"נ כשמסרה האב לשלומי הצעל או נושאין בלא סעודה אע"ג דאמר בהחולין (יבמות דף מג: ושם) דנושאין בלא
 סעודה איכא שמחה לא חשיבא שמחה כולי האי שיהא אסור לישא ציו"ט מטעם זה: השתא זבוני מובן לה כו' כי איצטריך קרא

(3) תוסי ביצה ל.

דהא תוספת יוה"כ דאורייתא היא
 ואכלי ושתו עד חשכה כו'.
 משמע דיש שיעור לתוספת יוה"כ
 מדהנריך להפסיק מבעוד יום דהא
 ודאי לא היו אוכלים ממש עד חשכה
 דעצדי איקורא מדאורייתא ואעפ"כ
 קאמר מוטב שיהיו ישראל שוגגין ואל
 יהיו פ' מזידין וצפי' התוספת לא
 הוצרך השעור ולכך יש לומר
 ולהפסיק מבע"י:

בית יוסף רס"א (4)

ורבינו שהשמיט דין התוספת נראה דסבירא ליה כהרמב"ם דלית ליה תוספת לשבת ותימא אמאי שבק סברת הרא"ש דאית ליה תוספת לשבת ועוד שהרי כתב בסימן תר"ח גבי יום הכפורים שצריך להוסיף מחול על הקודש בין באיסור אכילה בין בעשיית מלאכה וזה כדברי הרא"ש דאילו לדברי הרמב"ם אין צריך להוסיף מחול על הקודש אלא באיסור אכילה בלבד אבל לא באיסור מלאכה. והוי יודע שדעת הרי"ף (יומא ב:) כהרא"ש, וכתב הרב המגיד בפרק א' מהלכות שביתת עשור (סוף ה"ו) שכן דעת שאר מפרשים

תוספות פסחים צט: (5)

עד שתחשך. מקשי אמאי אינטריך על שתחשך פשיטא ועוד דגמרא גבי שבת וימים טובים לא קתני ליה ואומר הרי"ק מקורבי"ל דגבי מנה דווקא צעינן עד שתחשך כדתיא בתוספתא^(א) הפסח ומנה ומרור מנותן משתחשך וטעמא משום דכתיב (שמות יב) ואכלו את הבשר כלילה הזה ומנה ומרור איתקשו לפסח אבל סעודת שבת וימים טובים מני אכיל להו מצעוד יום כדאמר בפרק תפלת השחר (ברכות דף כו:) מתפלל אדם של שבת בערב שבת ואומר קידוש היום מצעוד יום^ב ואומר מהרי"ק יחיאל דכי פריך בגמרא מאי איריא ערבי פסחים כו' לא מני לשנויי דנקט ערבי פסחים משום דצעי למיתני עד שתחשך דכזר אשמעינן באיזהו מקומן (פסחים ד' נו:) דקתני הפסח אינו נאכל אלא כלילה^ג והכא אגב אורחיה תנייה בקור ורבינו יהודה תריך אפילו אי צעינן גבי שבת וימים טובים עד שתחשך הכא אינטריך למיתני דאתא לאשמועינן דאע"ג דשחיטת פסחים מצעוד יום אינו נאכל מצעוד יום כשאר קדשים וכן יש בירושלמי בריש פירקין תני ערב שבת מן המנחה ולמעלה לא יטעום כלום עד שתחשך:

ט"ז או"ח רצ"א (6)

צריך לעשותה בפת: (ו) נשים חייבות כו'. דעל כולם הוא אומר אכלוהו היום ובין אנשים ובין נשים נתברו לאכילה זו. כתב בס"ח סי' רס"ט שבכליל שבת צריך שיהיה גמר

הסעודה בלילה ורש"ל נהג שלא אכל כליל שבת עד הלילה ול"ג כיון דתוספת מחול על הקדש הוא דאורייתא [רס"א בח"א סי' ק"ח] ע"כ יצא שפיר אפילו גמר קודם לילה:

בספד
חסידים

א

גמי ביצה טז. (10)

מתן שכרה נמי אודעינהו נשמה יתירה לא אודעינהו דאמר רבי שמעון בן לקיש נשמה יתירה נותן הקב"ה באדם ערב שבת ולמוצאי שבת נוטלין אותה הימנו שנאמר שבת וינפש כיון ששבת ווי אבדה נפש: עושה אדם

פרי צדיק, כי תצא וי (11)

וכן נראה צוה"ק כ"מ שבע"ש משיג האדם תיכף הנשמה יתירה. הפנין להזיווג הוא ע"י תורה ומלות וכמו"ש בתיקונים (שס) ובזמנא דלינון עסקין באורייתא או במלוא דליטון קוצ"ה ושכינתיה וגרמין לחברא לון כחדא ירתין מתמן נשמתין וכו'. והיינו שבכל מלוא או ת"ת אומרים מקודם לשם יחוד קוצ"ה ושכינתיה. וכן תיכף בכניסת שבת שהוא בעת תוספות שבת והתוספות הוא ג"כ מלוא ואף במלות דרבנן אומרים אשר קדשנו במלותיו ויש אז ג"כ יחוד קוצ"ה ושכינתיה. לכן תיכף בע"ש כשמקבל ישראל התוס' שבת ונעשה היחוד והזיווג אז פרחין נשמתין חדתין בישראל שהוא הנשמה יתירה. וזה שא' בגמ' נשמה יתירה נותן הקב"ה באדם ערב שבת היינו בזמן תוספות שבת שאז משיג ישראל הנשמה יתירה:

ליקוטי תפילות י"ט (12)

**אָנָּא יְהוָה, אַתָּה יִדְעָתָּ כִּי אֵין בִּי כַח לְהַמְשִׁיךְ עָלַי
 בְּעֲצָמַי קְדָשְׁת שַׁבַּת קִדְשׁ. הוּם וְחַמְל עָלַי, יְהַמְנוּ
 נָא וַיִּכְמְרוּ רַחֲמֶיךָ עָלַי, כִּי אַתָּה יִדְעָתָּ כַּמָּה אָנִי רַחוּק
 מִקְדָּשְׁת שַׁבַּת בְּאַמֶּת. הוּם וְחַנּוּנִי בְּמִתְנַת חַנּוּם,
 וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ קְדָשְׁת שַׁבַּת בְּאַמֶּת. וְאַזְכֶּה
 לְהוֹסִיף מַחֲל עַל הַקִּדְשׁ בְּכַנִּיסָתוֹ וּבִיצִיאָתוֹ. וְתַעֲזָרְנוּ
 לְהַמְשִׁיךְ קְדָשְׁת שַׁבַּת עַל יָמַי הַחַל, עַד שְׁכַל שֵׁשֶׁת יָמַי
 הַמַּעֲשֶׂה יִהְיוּ טְהוֹרִים וְקְדוּשִׁים בְּקִדְשָׁה גְדוּלָּה
 בְּקְדָשְׁת שַׁבַּת קִדְשׁ, עַד שִׁיְהִיוּ נִכְלָלִים כָּל שֵׁשֶׁת יָמַי
 הַמַּעֲשֶׂה בְּשֶׁרֶשׁ חַיּוֹתָם שֶׁבְּקִדְשָׁה שְׁהוּא שַׁבַּת קִדְשׁ.
 שְׁהוּא מְחִיָּה וּמְקַיֵּם כָּל שֵׁשֶׁת הַיָּמִים וְכָל הַנְּאֻצִּלִים
 וְכָל הַנְּבִרָאִים וְהַנּוֹצְרִים וְהַנְּעֻשִׁים וְכָל הָעוֹלָמוֹת כֻּלָּם
 מִרְאשִׁית נְקֻדַּת הַבְּרִיאָה עַד סוֹף נְקֻדַּת הַמְּרָכֹז שֶׁל
 עוֹלָם הַגִּשְׁמִי, אֲשֶׁר כָּל חַיּוֹתָם וְקַיּוּמָם הוּא שַׁבַּת
 קִדְשׁ:**